

Žďárské

noviny

srpen / 2025
XXXII

enviro
EKOANALYTIKA

Velké Meziříčí
Tel.: 777 783 012

Spolehlivý partner pro VAŠI STUDNU

- ✓ Mechanické a chemické čištění vrtaných studní
- ✓ Čištění, opravy a desinfekce kopaných studní
- ✓ Akreditované laboratorní rozborů pitné vody

V případě Vašeho zájmu nás neváhejte kontaktovat.

www.enviroeko.cz

PATROL®

- poplachové zabezpečovací systémy
- elektrické požární systémy
- kamerové systémy
- komunikační datové sítě
- projekce, montáž, servis a revize

INFO LINE 602 56 56 56

www.patrol.cz

ALARM SYSTEM

Rodný list přímo v porodnici

Porodnické oddělení Nemocnice Nové Město na Moravě zavedlo nedávno novinku, která se podařila díky vstřícnosti tamní radnice. Miminka zde narozená dostanou svůj rodný list přímo v porodnici, aby maminky nemusely pro tento dokument svých narozených dětí na městský úřad.

Běžně musí rodiče o vydání rodného listu pro novorozence požádat matriku úřadu, v jehož územním obvodu se nachází porodnice a dítě zde přišlo na svět.

„Rodičům dětí narozených v novoměstské porodnici paní matrikářka zmíněnou povinnost usnadní a ušetří jim cestu, a to zejména těm rodičům, jejichž bydliště je od Nového Města na Moravě vzdálené,“ informuje tisková mluvčí nemocnice Helena Zelená Křížová.

Novoměstská matrikářka navštěvuje maminky s miminky ve zdejší porodnici každý týden, v předem určené dny.

„Z nemocnice dostáváme pravidelné denní hlášení o narozených dětech. Tyto informace pokaždé zpracuji, přidělím každému dítěti rodné číslo a vystavím rodný list. Ten pak dovezu do porodnice,“ vysvětluje postup matrikářka Ludmila Zemanová. Čerstvě vystavené rodné listy přiváží s sebou a osobně je maminkám předává na porodním oddělení.

-lko-

Zámek ožil především tancem

KoresponDance lákal na zámek, ale nejen tam, po tři dny a nabídl pestrý program.

■ Antonín Zvěřina

Účinkující z více než z deseti zemí, to byl letošní třináctý ročník festivalu KoresponDance. Ten se uskutečnil na zámku ve Žďáře nad Sázavou a Domě kultury. Město ožilo mezinárodním festivalem současného tance, hip hopu a nového cirkusu. Zámek a jeho okolí se proměnily v jedno velké jeviště a prostor pro umění.

„KoresponDance je především o setkávání – lidí, kultur i pohybů. Chceme, aby se každý, kdo přijede, cítil být součástí. Ať už přijde za uměním, přírodou, nebo prostě jen za společným časem, jste vítáni. Festival patří všem generacím a všem, kdo chtějí zažít něco živého, hravého a lidského,“ říká Marie Kinsky, zakladatelka a ředitelka festivalu.

Festival se zaměřil na sitespecific, tedy díla, která vznikají a jsou realizována v určitém, specifickém prostoru a jsou na něm závislá.

Diváci si mohli užít hned několik performancí, které se uskutečnily v okolí žďárských rybníků a lesů a nechat tato místa na sebe působit ze zcela jiné perspektivy. Festival se přesune 11. září do Horácké galerie v Novém městě na Moravě, uskutečnil se také v Jihlavě.

FESTIVAL KORESPONDANCE. Druhý červencový víkend se Žďár nad Sázavou stal centrem zejména tance. Umělci z více než deseti zemí předvedli neuvěřitelné výkony a potěšili všechny generace.

Foto: Antonín Zvěřina

WinFAS
EKONOMICKÝ SOFTWARE

přejeme Vám
krásné léto
plné pohody

www.winfas.cz

VODASERVIS

DODAVATEL ČERPADEL
&
ÚPRAVEN PITNÉ VODY

Jamská 2362/53
591 01 Žďár nad Sázavou
www.vodaservis.cz

VP radon
měření a vyhodnocení radonu

Měření radonu
v půdě a místnostech

Květná 1030/13
Žďár nad Sázavou

tel./fax: 566 628 232
mobil: 603 486 822
e-mail: vp-radon@vp-radon.cz
www.vp-radon.cz

z11-vprZ

20% SLEVA
NA CELÉ SLUNEČNÍ BRÝLE
SE ZTENČENÝMI SKLY

OPTIK
LÁLAJ

WWW.OPTIKLATAL.CZ

Služba čerstvým maminkám

Návštěvní služba v šestinedělí. To je novinka zavedená od června v Nemocnici Havlíčkův Brod. Zdejší gynekologicko – porodnické oddělení ve spolupráci s dětským oddělením nabízí službu ženám po porodu.

„Cílem Návštěvní služby v šestinedělí je zajistit kontinuální péči o ženu po porodu a její novorozené miminko, a tím zvýšit komfort a bezpečnost maminek, podpořit úspěšné kojení a pomoci mamince se zorientovat v nových situacích,“ uvádí vrchní sestra oddělení Martina Horáčková.

Služba je bezplatná a maminky o ni mohou zažádat již při odchodu z porodnice, nebo později telefonicky či e-mailem na martina.horackova@onhb.cz.

Jak vysvětluje nemocniční ombudsmanka Nemocnice Havlíčkův Brod Petra Černo, tým je tvořen porodními asistentkami i dětskými sestrami.

Porodní asistentky zhodnotí celkový stav ženy po porodu, zkontrolují fyziologické funkce, porodní poranění, pokud vzniklo, poradí s péčí o jizvu po sekci. „Mohou pomoci i s životosprávou a s ukázkou vhodných cviků po porodu. Dětské sestry zhodnotí celkový stav novorozence, zkontrolují hojení pupeční jizvy, poskytnou rady stran péče o novorozence i kojení,“ dodává mluvčí. -lko-

Pomohl Výbor dobré vůle

Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové podpořila Domácí hospic Barborka a Domácí zdravotní péči Oblastní charity Žďár nad Sázavou částkou 126 tisíc korun.

Díky této podpoře mohli pořídit vybavení, které pomáhá poskytovat odbornou a důstojnou péči přímo v domácím prostředí pacientů, tam, kde se cítí nejbezpečněji a nejklidněji.

Pořídili třikrát elektrické polohovací lůžko, třikrát antidekubitní pěnovou matraci, dvakrát odsávačku, dvakrát injekční dávkovač lineární, infuzní volumetrickou pumpu, kyslíkový koncentrátor. Každý z těchto přístrojů je nenahraditelnou součástí péče. -zt-

Na břehu nádrže se sportovalo

KDO si hraje nezlobí, tak by se dal charakterizovat festival na břehu Pílské nádrže ve Žďáře nad Sázavou.

Foto: Antonín Zvěřina

Rock Machine X Fest Stop - SUMMER X FEST TOUR se vrátil s bohatým, převážně sportovním programem v úterý 1. července do rekreačního areálu Pilák ve Žďáře nad Sázavou. Pořadatelé pro návštěvníky připravili freestyle BMX a freestyle scooter a vystoupení v Hot Wheels na dvojité minirampě.

Potěšilo je gymnastické vystou-

pení, Barbie a Hot Wheels zóna. Uskutečnilo se testování BMX a dětských kol na jízdě zručnosti a horských kol na přilehlých cyklostezkách zdarma. Oblíbené byly soustředě o ceny se zvětšeninami batohů Topgal. Zábavu na vodě zajišťoval Jet surf show a workshopy Matyáš Kulich, jezdec světového poháru.

Bohužel v den konání festivalu

hygienici zakázali koupání v Pílské nádrži kvůli výskytu sinic, což se odrazilo v návštěvnosti. Přesto se našli někteří jedinci, kteří riskovali zdraví a do vody se ponořili. Festival nabídl kvalitní zábavu umocněnou moderátorem, který dokázal zájemce přitáhnout k jednotlivým atrakcím. -zt-

Kraj zná Talenty Vysočiny: technik a tenistka

Talenti z celé Vysočiny se poslední červnové úterý sjeli do Výukového centra Vysoké školy polytechnické v Jihlavě. Z rukou hejtmana Kraje Vysočina Martina Kukly a dalších představitelů kraje slavnostně převzali ocenění Talent Vysočiny a Ceny hejtmana Vysočiny 2025, v letošním roce historicky po třicáté.

V letošním roce ředitelé škol a školských zařízení navrhli na toto ocenění 125 žáků. Odborná komise letos nominovala na cenu Talent Vysočiny a Cenu hejtmana Vysočiny 52 žáků v šesti oborech.

Šest žáků si z krajské Jihlavy odvezlo ocenění Talent Vysočiny, kdy kromě skleněné plastiky symbolizující toto ocenění získali ještě jednorázový finanční dar ve výši 20 tisíc korun.

Talentem Vysočiny 2025 v kategorii Technický obor se stal **Petr Horníček** ze Střední průmyslové školy Žďár nad Sázavou. Petr je svářecí talent. Chodí do kroužku

svařování a v manuálních dovednostech výrazně převyšuje všechny tak, že ho mistři poslali už po dvou měsících do svářecích soutěží.

V celostátním kole soutěže Svářec roku vybojoval 2. místo a v mezinárodní soutěži Zlatý pohár Linde se umístil na vynikajícím 4. místě.

V kategorii **Sportovní obor** titul obdržela **Sára Špačková** z Gymnázia Žďár nad Sázavou. Sára je talentovaná tenistka. Je mistryní Evropy v družstvech kategorie U 12, obsadila také 3. místo ve dvouhře U12 a 2. místo ve čtyřhře ve stejné kategorii.

V lednu zvítězila na mezinárodním turnaji ve Francii ve čtyřhře. Na halovém mistrovství České republiky získala 3. místo ve dvouhře a 2. místo ve čtyřhře, 4x zvítězila v celorepublikových turnajích ve dvouhře a 5x ve čtyřhře. V současné době je na 3. místě v celostátním žebříčku ročníku 2013. -zt-

Ministr Vlček (STAN) zkritizoval hejtmana a poslance Martina Kuklu (ANO)

Dukovany, stavba století nejen na Vysočině, ale v celé republice, zaměstnává plno politiků. Vysočínští krajsí politici se shodují jen v jednom, stavba je nutná a pro Vysočinu přínosná. V blízkých pohledech se ale jejich názory různě rozcházejí.

V červnovém krajském měsíčníku, který vydává Kraj Vysočina, z šesti příspěvků krajských politiků se k Dukovanům vyjadřuje hned celá polovina.

Radek Koteň z SPD kritizuje vládu. „Vláda Petra Fialy by si měla dát studený obklad,“ píše ve svém příspěvku. Kritizuje, že nezvládla harmonogram vyjednávání s Korejci a soud předběžným opatřením po odvolání francouzské společnosti stavbu zastavil.

„Ministr Vlček a další by se měli zdržet siláckých slov a jakéhokoliv nepřipustného tlaku na nezávislou justici. Bohužel zdržení projektu dostavby Dukovan je smutnou realitou,“ uvádí Koteň.

Karel Dvořák ze Stačilo! sumarizuje Dukovany z pohledu trasy pro obří náklady do Dukovan, která je již vytyčena. „Pro rok 2025 Vysočina na přípravy vozovek získá 643 milionů korun,“ napsal.

Lukáš Vlček (Starostové pro Vysočinu), který je zároveň ministrem průmyslu a obchodu vyzval k táhnutí za jeden provaz. Zároveň se opřel do vysočinského hejtmana a poslance Martina Kukly (ANO), který již v květnu stavbu okomentoval. Vlček uvádí,

že informace do sněmovny Kukla záměrně zkrátil. Ministr Vlček nejdříve v krajských novinách zrekapituloval vývoj výběru jihokorejské firmy a pozastavil se u zapojení českého průmyslu do výstavby.

„Pan hejtmán psal, že zasmělných je 18 % a že podle něj by to mělo být 50. Realita? Zasmělněno je 30 % a na jaře jsem v Koreji vyjednal 60% zapojení českých firem do konce výstavby. Tipnete, kolik % českých firem bylo v zadání tendru od Karla Havlíčka (ANO)? O,“ napsal ministr Vlček rozhořčeně.

Soud naštěstí rozhodl rychle a zamítl námitku francouzské strany a výstavba Dukovan je s jihokorejskou firmou podepsána. -re-

Výstava pro všechny generace

EXPOZICE v bývalé sklárně ukazuje, jak se účelně dají prostory využít.

Foto: Antonín Zvěřina

Cestování po městě není jednoduché, expozice chválí i nabízí řešení.

■ Antonín Zvěřina

Moderní mobilita malých měst, výstava o pohybu po městě, který dává smysl, potrvá v bývalé sklárně na Farských humnech ve Žďáře nad Sázavou do 21. září. Jedná se o interaktivní výstavu, kde si na své přijdou dospělí i děti.

Výstavou návštěvníky provede rodinka Novákových, která při svých cestách do školy, do práce nebo na nákupy řeší běžné situace každodenního pohybu po městě. Čeká na ně prolézačka v podobě legendárního autobusu double-decker, nákup v supermarketu, parkování na přeplněném parkovišti nebo koutek, kde si vyzkouší balanční prvky.

Na výstavě se dozvědí, co vše se skrývá pod pojmem městská mobilita a jak se dotýká každého z nás, kolik aut projede Žďářem, kolik je parkovacích míst a kdo na nich parkuje, jak úspěšná jsou sdílená kola a jaké novinky chystá město pro cyklisty a chodce. A ještě některé glosy z výstavy, které nemohou nahradit zážitek z návštěvy.

Glosy

■ Klidně bych po Žďáru chodila víc pěšky, ale někdy prostě chybí chodníky nebo pořádné osvětlení, večer se pak necítím bezpečně a to mě odrazuje. Kdyby se tohle zlepšilo, určitě by pěšky chodilo víc lidí.

■ Když jsem byla malá, chodily děti do školy i několik kilometrů pěšky, klidně ze sousedních vesnic. Dneska rodiče vozí děti autem i na krátké vzdálenosti, proto se mi líbí školní ulice, díky nim se děti zase víc hýbou a učí se samostatnosti.

■ No jo, mě taky pořád někdo vozil, prý kvůli bezpečnosti, ale teď máme na základce školní ulici, takže se můžu potkat s kamarádami a dojet do školy s nimi. To je určitě lepší než sedět každý den v autě.

■ Já si zase myslím, že Bikesharing je super, můžu si půjčit kolo, kdy chci, jet, kam potřebuju, a pak ho nechat na jiném místě, ještě k tomu první minuty neplatím. To je ideální na rychlé přesuny po městě.

■ Já bohužel musím vozit dceru do školy autem, protože z naší vesnice k ní nejede přímý autobus. Líbí se mi ale parkování K-R, zastavím, dítě vystoupí a samo dojde ke škole. Je to bezpečné a neblokuje se doprava.

■ To parkování ve Žďáře je čím dál horší. Když chci něco vyřídit v centru, kroužím dokola, a stejně nakonec musím zaparkovat daleko. A u zámku nebo u Zelené hory, tam se, auto pomalu ani nedá zastavit. No jo, turistů je hodně, ale parkovišť málo.

■ A co teprve autobusy? Ty tam nemají kde zastavit, takže blokují silnici a dělají akorát zmatek. Nebo by mohla líp fungovat MHD, jenže když jede jednou za hodinu, tak to moc lidí nevyužije.

■ Já jsem rád, že aspoň cyklostezky tu máme dobré. Najedu na ní i v centru, projedu kolem zámku, a když chci, dojeďu až na Pilák. Aspoň se nemusím stresovat s parkováním.

■ No jo, ale ne každý se dostane na kolo, co třeba rodiny s dětmi nebo starší lidé? Ti potřebují mít možnost normálně zaparkovat. Kdyby autobusy jezdily častěji, mohlo by se ulevit dopravě i parkování. Zůstalo by víc místa pro ty, kteří auto opravdu potřebují.

■ Nebydlím přímo ve Žďáře, tak když už pojedu autem, budu muset přes týden za

parkování platit. Naštěstí na to bude chytřá aplikace v telefonu, nikdy totiž nemám drobné a hledání automatu by mě akorát zdržovalo. Doufám, že to bude fungovat bez problémů, jinak to bude otrava.

■ Jezdím rád autem, ale taky na kole, takže teď to budu víc kombinovat. Doteď jsem kolo používal hlavně na výlety, ale když bude ve městě lepší prostor pro cyklisty, chci ho začít využívat i na kratší cesty po Žďáře. Ušetřím si nervy s parkováním, navíc udělám něco pro sebe.

■ Parkovací zóny mě moc nezajímají, protože nejedním autem. Když bude méně aut zaparkovaných všude po ulicích, bude ve městě bezpečněji, aspoň se nemusím bát, že mezi zaparkovanými auty někdo nečekaně vyběhne, když jedu na kole, nebo že mě na přechodu přehledně řidič.

■ Těším se, že ve městě nebude tolik parkovišť a místo nich bude víc zelených ploch, stromy, lavičky nebo malé parčíky, dělají život ve městě příjemnější, hodně mi záleží na tom, jak to v okolí mého domu vypadá a místo další betonové plochy radši uvidím něco hezkého.

■ Víš, jak si všichni stěžujete, že je těžké najít parkovací místo, teď jsem si uvědomila, že nakupování v supermarketu je vlastně dost podobné jízdě autem ve městě. Je to jak ve špičce, prodírám se mezi regály, všichni kolem mě taky chvátají a já mám pocit, že už nikdy nenajdu to, co chci. Jak v té koloně, když se člověk snaží projet centrem.

■ Už aby tady byl ten obchvat, každý den vidím, jak se město ucpává kvůli kamionům, a když se přidají turisté u zámku, je to na infarkt. Jestli povede obchvat západně, nebo východně, mi je jedno, hlavně ať tahle těžká auta zmizí z centra.

■ Když jsem slyšel, že obě varianty by měly pomoci, tak doufám, že se už konečně rozhodne a začne stavět. Překvapilo mě, kolik aut každý den přijede do Žďáru, ale ve skutečnosti jich městem jen projíždí docela málo. Myslel jsem, že obchvat vyřeší všechny problémy s dopravou, ale když jsem viděl čísla, není to tak jednoduché. Možná, že by pomohlo spíš zlepšit MHD a parkování. Aby lidé nemuseli do města jet za každou podrobností autem.

Pohybové lekce Feldenkraisovy metody od září 2025 ve Žďáře n/S

Jsem lektor Feldenkraisovy metody, díky které pomáhám lidem objevit netušené pohybové možnosti jejich těla, zbavit se bolestí, otevřít nové obzory a přinést do svého života více svobody a lehkosti nejenom v pohybu.

Navštívit skupinové lekce můžete každé úterý – po předchozí domluvě od 17.30 hodin v budově bývalého Telecomu na náměstí Republiky 1488/1, boční vchod, 1.patro, šedé dveře č.125. První lekce je zdarma, dále pak cena každé lekce 150 Kč. S sebou je třeba vzít si pohodlné oblečení a karimatku, na místě je šatna.

JAK cvičit „Feldenkrais“?

Pomalů a pozorně

Provádějte pohyby nejprve pomalu, abyste byli schopni vnímat způsob, jakým se pohybujete, a rozlišit jeho drobné nuance. Při rychlých pohybech máme tendenci provádět je mechanicky a jenom posilujeme naše navyklé pohybové vzorce.

Bez nadměrného úsilí

S každým opakováním pohybu hledejte lehčí a příjemnější způsob jeho provedení. Uberte na úsilí. Nesnažte se být nejlepší. Nadměrné úsilí může maskovat neschopnost provádět pohyb ideálním způsobem, a může tak bránit jeho zlepšení. Cílem je odstranit nepotřebné pohyby, nadbytečné napětí, vše, co prováděnému pohybu brání, omezuje ho a činí obtížným.

Vlastním tempem

Krátké odpočinky v průběhu lekce jsou důležité. Slouží k návratu do neutrálu, osvěžení těla a mysli a ke vnímání změn, které v průběhu lekce nastávají. Při únavě přestáváme být schopni pohybovat se účelně a učit se novým věcem.

Potřebujete-li odpocívat častěji, nečekejte na výzvu k odpočinku od lektora a odpočíte si, kdykoli chcete.

Kontakt: Jiří Sláma, email: ji.slama@email.cz, tel.605298238

Pokud vám naopak některé pohyby dělají obzvlášť dobře nebo je chcete více prozkoumat, můžete je opakovat vícekrát.

V pohodlném rozsahu

Zůstávejte vždy v pohodlném rozsahu, i když vás některé pohyby mohou svádět k protahování a snaze dostat se co nejdál. Nikdy necvičte přes bolest. Pokud vám bolest brání v pohybu, zmenšete jeho rozsah a cvičte jen v rozmezí, které je pohodlné a snadné. I velmi malý, téměř nepatrný pohyb aktivuje svaly a je informací pro nervový systém. Není-li ani to možné, pouze si daný pohyb představujte. Vizualizace je mocný nástroj a může být stejně účinná a přínosná jako skutečné provádění pohybu. V některých lekcích se s ní pracuje i záměrně. Bolest po cvičení může být známkou toho, že jste používali příliš mnoho svalového úsilí a neuhlídali si své hranice.

A co správné dýchání?

Není-li v lekci řečeno jinak, cvičte tak, aby mohl dech volně plynout. Zadržování dechu, podobně jako zatínání zubů, může být známkou nadměrného úsilí.

pi-cvZ

Nebudujme dětem digitální stopu

Digitální stopa je projekt celorepublikového charakteru, k němuž se připojuje i Krajské ředitelství Policie Kraje Vysočina. Jak vysvětluje koordinátor prevence kriminality kpt. PhDr. Martin Hron, digitální stopa je veškerá stopa, kterou po sobě zanecháváme v online prostředí. Zahrnuje fotografie, videa, komentáře, osobní údaje i data o našem chování na internetu.

Tuto stopu mohou tvořit nejen samotní uživatelé, ale i rodiče, kteří sdílejí informace o svých dětech od narození, často ještě před jejich příchodem na svět. Také nás mohou označit ve svých příspěvcích naši přátelé.

Jenže každý takto zveřejněný obsah se může stát trvalou součástí digitální identity dítěte, což může mít dlouhodobé důsledky pro jeho soukromí a bezpečnost. Podle kpt. Hrona jsou právě vzdělání a informovanost klíčovými nástroji k tomu, aby rodiče pochopili důležitost ochrany svého soukromí a soukromí svých dětí.

„Digitálně kompetentní rodič, který chrání svou digitální stopu i digitální stopu svých dětí, chrání sebe a své děti před kyberpodvodů, krádeží digitální identity, kyberšikanou a jakýmkoli dalším zneužitím osobních údajů,“ zdůrazňuje preventista. Mnoho rodičů totiž sdílí osobní informace o svých dětech již od ultrazvukových snímků.

„Fotografie ultrazvuku může obsahovat překvapivě mnoho osobních informací, které mohou být zneužity, pokud jsou sdíleny veřejně,“ upozorňuje kpt. Hron.

Jde např. o osobní údaje nastávající maminky, jako je jméno a příjmení, datum narození, identifikační údaje nemocnice či kliniky, datum a čas vyšetření nebo také informace o plodu.

Maminky také často zveřejňují citlivé údaje o dítěti na internetu, např. fotografie z koupání dětí, z prostředí domova, z dovolených a takové, které ukazují každodenní život dítěte.

„Tyto osobní údaje mohou snadno sloužit k identifikaci a sledování dítěte. Rodiče by proto měli být velmi opatrní, jaké informace sdílejí a na jakých platformách, aby minimalizovali rizika spojená s digitální stopou svých dětí,“ vysvětluje krajský koordinátor prevence kriminality.

Rodiče by měli zvážit právo dětí na budování si své vlastní digitální stopy. Čím méně informací o dítěti zveřejníme, tím více mu v budoucnu dáme možnost rozhodovat o svém soukromí samostatně.

Projekt „Nebudujte svému dítěti digitální stopu“ se zaměřuje na prevenci digitální stopy dětí – od prenatalního stádia až do mladistvého věku.

-lko-

V bazilice je výstava o mučednících

Výstavu o mučednících Janu Bulovi a Václavu Drbolovi si mohou zájemci prohlédnout v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na zámku ve Žďáře nad Sázavou do konce prázdnin. Jan Bula a Václav Drbola byli kněží, kteří byli nezákonně popraveni ve spojitosti s případem Babice.

V České republice se nachází několik obcí s tímto názvem. Babice, které se ve druhé polovině 20. století dostaly do povědomí značné části obyvatel země, byly a dodnes jsou malou vesnicí na jihovýchodním okraji Českomoravské vrchoviny.

Právě tam došlo 2. července 1951 k trojnásobné vraždě, která, navzdory vši tragičnosti, byla jen určitou epizodou, po níž hlavní děj, nesoucí s sebou utrpení, násilí i vraždy, teprve následoval.

Totalitní komunistický režim se snažil využít tuto vraždu k likvidaci a diskreditaci těch skupin, proti kterým vedl třídní boj. Na jihozápadní Moravě byl zacílen především na rolníky, kněze a katolickou církev vůbec.

Tresty smrti

Již 12. července 1951 byl zahájen v Jihlavě před Státním soudem proces, který byl po dvou dnech završen vynesením rozsudku sedmi trestů smrti, dvou doživotních trestů a dalších pěti trestů odnětí svobody ve výši 20 až 25 let.

Prostřednictvím tisku a rozhlasu se účelové zprávy o tomto inscenovaném soudním procesu rozšířily po celém Československu. Atmosféru strachu přímo na Českomoravské vrchovině pak spoluvytvářely další soudní procesy spojené s případem Babice.

VÝSTAVA ve žďárské bazilice potrvá do konce prázdnin. Foto: Antonín Zvěřina

Všechny babické procesy vedly k odsouzení desítek osob, vynesení staletých souhrnných trestů odnětí svobody a jedenácti trestů smrti. Mezi jedenáct popravených patřili také Jan Bula a Václav Drbola.

Komunistický režim těmito justičními vraždami jednoznačně prokázal, že mu není proti mysli popravovat nevinné kněze.

Beatifikační proces obou farářů stále probíhá a pro hlubší pochope-

ní útlu a lži, kterých se dopustili komunisté, bylo klíčové studovat, analyzovat a prohlubovat dokumenty procesu týkající se obou služebníků božích.

Tyto dokumenty byly převážně uloženy v tajných archívech a utajovány, přičemž byly zpřístupněny až po pádu komunistického režimu v 90. letech 20. století. Zpřístupnění dokumentů, které proběhlo s velkým zpožděním, osvětlilo okolnosti věznění a smrti obou kněží.

Tento krok umožnil zjednat spravedlnost a rehabilitovat je jak z trestněprávního, tak z kanonicko-právního hlediska. Pověst mučednictví obou kněží, kterou lidé šířili od jejich smrti, byla autenticky objasněna a potvrzena.

Potlačena svoboda

Kněz Jan Bula byl jedním z těch, kteří nepodlehli falešným nabídkám komunistického režimu. Komunisté, když se dostali k moci, prosazovali ideologii rovnosti a blahobytu pro všechny, která se však ukázala jako iluzorní.

Brzy poté byla potlačena náboženská svoboda projevu, což šířilo atmosféru strachu a nepřátelství, zejména vůči církvi, kterou se mocně snažili všemi způsoby potlačit.

Proces ukazuje důležitost zpřístupnění historických dokumentů pro spravedlnost a objektivní hodnocení minulosti.

Rehabilitace obětí represivních režimů je možná pouze díky otevřenému přístupu k archivním materiálům. Potlačování svobody projevu a náboženství má dlouhodobé negativní dopady na společnost. —zt

Uspořádali krajský přebor v šachu

Šachový oddíl TJ Žďár nad Sázavou za podpory Krajského šachového svazu Vysočiny opět uspořádal otevřený Krajský přebor jednotlivců v šachu, který se už tradičně hrál jako součást turnaje OPEN Žďár.

Sedmikolového turnaje se zápočtem na listinu FIDE se ve dnech 3. až 6. července zúčastnilo, celkem 67 hráčů, 37 bylo z Kraje Vysočina a 30 přijelo z různých míst České republiky.

Přeborníkem Kraje Vysočina se stal Tadeáš Hladký hrající za oddíl TJ Náměšť nad Oslavou se ziskem 5,5 bodů a právem postupu do dalších fází republikového šampionátu.

Na druhém místě skončil rovněž s 5,5 body Milan Sýkora z TJ Žďár nad Sázavou, a třetí místo obsadil Vojtěch Ladislav ml. ze Spartaku Velká Bíteš, s nejlepším pomocným hodnocením ze skupiny hráčů s pěti body.

V rámci přeboru Kraje Vysočina byly vyhlášené i další kategorie. Dorosteneckou i juniorskou kategorii ovládl Tadeáš Hladký, nejlepší dorostenkou, juniorkou a ženou v turnaji z Kraje Vysočina byla Hana Bártová z ŠK Světlá nad Sázavou. Mezi seniory byl nejlepší žďárský Vlastimil Siebenbürger.

TURNAJ v šachách ve Žďáru nad Sázavou patří k významným kláním v rámci Vysočiny. Foto: Antonín Zvěřina

Turnaj OPEN Žďár 2025 znovu ovládl Tomáš Vojta z TJ Spartak Vlašim se 6 body před Petrem Pokorným z Unichessu 5,5 body. Na třetím místě skončil Tadeáš Hladký, čtvrtý byl Milan Sýkora, oba také 5,5 bodů, a pátý Ondřej Hronek z ŠK Kuřim s 5 body.

V kategorii seniorů vyhrál Vlastimil Siebenbürger, v kategorii žen a juniorek zvítězila Hana Bártová, která si také odvezla domů několik pohárů a slušnou řádku medailí. Nejlepším juniorem i v celkovém pořadí byl Tadeáš Hladký.

Turnaj řídil rozhodčí Josef Fišar st., trenérský turnaj zajistil Josef Fišar ml. Partnerem pořadatele byla TJ Žďár nad Sázavou, která poskytla hrací prostory a další nezbytné zázemí.

Šachisté tam našli nejen velmi dobré herní podmínky, dostatek prostoru na odpočinek, a v klubovně pořádajícího oddílu i prostor pro analýzy sehraných partií a potřebné občerstvení.

Známé jsou již termíny na příští dva roky, a to konkrétně: 3 až 6. 7. 2026 a 2027, takže se těšíme opět nad šachovnicemi na viděnou.

Josef Fišar ml.

Největší zájem v Česku je aktuálně o mikrobyty

Ceny bytů od začátku roku konstantně meziročně rostou o přibližně 16 %.

■ -tz-

Ve druhém čtvrtletí roku 2025 byly nabídkové ceny středně velkých starších bytů v České republice o 16 % vyšší než ve stejném období roku předcházejícího.

V posledních šesti měsících je tak tempo zdražování bytů na českém realitním trhu stabilní.

Vyplývá to z aktuálních dat portálu sreality.cz a Indexu sreality.cz, který sleduje vývoj nabídkových cen bytů v celém Česku. Za zmínku stojí, že v souvislosti s letošním zdražováním bytů stoupá zájem o mikrobyty.

Ve druhém čtvrtletí 2025 byla průměrná nabídková cena bytů v Česku, které byly inzerovány na portálu Sreality.cz, 81.117 Kč/m². V porovnání s druhým kvartálem roku 2024 nabídkové ceny bytů meziročně vzrostly o 16,3 %.

V Moravskoslezském a Ústeckém kraji mají byty dražší dokonce zhruba o čtvrtinu.

Nejvíce nabídkové ceny meziročně vzrostly v Moravskoslezském (o

Mikrobyty

■ Jsou za ně v analýzách považovány byty k prodeji o velikosti 16 až 30 m², které jsou v osobním vlastnictví a na základě svého stavu spadají do těchto kategorií: velmi dobrý, dobrý, špatný, ve výstavbě, novostavba, před rekonstrukcí, po rekonstrukci a v rekonstrukci.

26 %), Ústeckém (o 24 %) a Královéhradeckém kraji (o 22 %). Nejmeně naopak ceny bytů vzrostly v Libereckém kraji (o 9 %). Pokles cen nevykázal žádný český kraj.

Za zmínku stojí i to, že v poslední době se značnému zájmu u kupujících těší hodně malé bytové jednotky, tzv. mikrobyty.

„Velmi malé bytové jednotky jsou zejména v Praze velkým tématem. Nemovitosti v hlavním městě jsou velmi drahé, proto řada zájemců o koupi bytu zvažuje ty nejužší varianty, často na nejnížší hranici velikosti bytových jednotek,“ uvádí Hana Kontriš.

Data z portálu Sreality.cz ukazují, že ve druhém čtvrtletí roku 2025 byl v porovnání se stejným obdobím předchozího roku o mikrobyty zvýšený zájem o 56 %.

Toužíte po nové koupelně?

Navštivte naše koupelňové studio.

Velké Meziříčí **Pod Hradbami 2002/1**

 PORADÍME

 NAVRHNEME

 DOVEZEME

www.maro.cz

Visací zámky

Stylová pojistka tvých školních věcí.

TOKOZ®

1.8. - 30. 9. 2025

-10%

Sleva na e-shopu i v prodejně

Najdete na e-shopu

Ulice nese jméno pokrokového lékaře

Představujeme další ze skupiny žďárských ulic nesoucích jména rodáků nebo osobností proslavených svým dílem nebo objevy.

Dnes ulice Dr. Drože.

■ Lenka Kopčáková

Ulice Dr. Drože se nachází v severozápadní části Žďáru nad Sázavou. První historická snaha o její pojmenování je až z poloviny 20. století. Jak se dočteme v publikaci *Žďárskými ulicemi po 115 letech* od okresní archivářky Jany Fuksové, ulice se původně jmenovala K Vápenici, název odsouhlasilo Plénum shromáždění dne 21. 12. 1956.

Připomínal zatopený vápencový lom v daném směru za Žďárem. Ještě v polovině 19. století byl jediným vápencovým lomem v kraji a pro vápno sem jezdili až od Bystřice. Lom byl uzavřen v roce 1908 a postupně jej zaplnila voda. Zelená hloubka dala vzniknout řadě pověstí, ale to už by byl jiný příběh.

Jak autorka v publikaci o žďárských ulicích uvádí, v létě roku 1956 zazněl při hledání názvu pro ulici ještě jeden návrh - „Závodí“. Ale ten nevešel v platnost. Pojmenování Dr. Drože po významné žďárské osobnosti dostala ulice dne 29. 4. 1971.

Po stopách názvů ulic

Dodnes má ulice Dr. Drože charakter spíš okrajové cesty. Z jedné strany úřady a rodinná zástavba ve stráni, z druhé strany řeka a garáže.

Ulice Dr. Drože začíná u parkoviště pod Městským úřadem a vede kolmo od Žižkovy ulice proti proudu řeky Sázavy. Po asi 374 metrech končí u mostu, kde se setkává s ulicemi U Klafárku a Kovárova. Ulici Dr. Drože přejdeme asi za 7 minut. Připomíná významného žďárského lékaře - průkopníka nového lékařského oboru, který byl v roce 1910 (ve svých 45 letech) jmenován čestným občanem města. Letos si připomínáme 160. výročí narození této osobnosti.

Zajímavosti o MUDr. Bedřichu Droži čerpáme zejména z publikací vydaných Regionálním muzeem ve Žďáru nad Sázavou, z publikace *Významné osobnosti Polenska* od Jana Prchala a dalších dostupných zdrojů.

VŮBEC první soudní pitvu ve Žďáře vykonával MUDr. Bedřich Drož rovnou na hřbitově. Zdroj snímku: Uličník I. od autora Miloslava Lopaura.

DODNES má ulice Dr. Drože charakter spíš okrajové cesty.

Foto: Lenka Kopčáková

DOBOVÝ inzerát na fyzioterapii provozovanou ve Žďáře.

Zdroj: Regionální muzeum Žďár n. S.

MUDr. Bedřich Drož

*26. 5. 1865 Černovice, Ukrajina
† 20. 1. 1943 Jihlava

Drožovi předci pocházeli ze západu Vysočiny. Praděd i děd byli kantory. Otec Alois Drož cestoval coby státní úředník za prací po celé monarchii, a proto se také Bedřich narodil v Černovicích na Ukrajině. Rodina se nakonec usadila v Polné. Mladý Drož vystudoval německé gymnázium v Jihlavě a poté zvolil medicínu na české lékařské fakultě v Praze, byl i mimořádným posluchačem německé lékařské fakulty. Již za studií překládal do němčiny vlastencky laděné verše Nerudy, Vrchlického či Machara.

Po promoci v roce 1891 a praxi externisty působil v Dolní Bobrově a Novém Městě na Moravě. Do Žďáru Dr. Drož nastoupil v roce 1894 a působil tu přes 20 let. Byl obvodním, panským i železničním lékařem. Bedřich Drož proslul svým lidským přístupem k nemocným, takže se mu brzy říkalo doktor lidumil.

Mladý lékař se oženil s Hermínou

Süsovou, dcerou významného žďárského obchodníka. Manželé Drožovi měli čtyři dcery a syna.

Bedřich Drož byl zároveň švagrem Otokara Veliše, známého starosty a hoteliéra – svérázného a pokrokového vlastence.

V roce 1895 se Drož spolu s Velišem a továrníkem na škrob Josefem Smeykalem zasloužili o obnovení TJ Sokol ve Žďáře. Doktor Drož byl zvolen náčelníkem. Jak ve svých vzpomínkách uvedl, byl laik, a tak se doma před každým cvičením pečlivě připravoval podle Tyršovy tělocvičné příručky.

Netrvalo dlouho a vzdělaný lékař si vydobyl místo na radnici. Do obecního zastupitelstva byl Drož v letech 1902-1908 zvolen celkem třikrát, naposledy jako radní. Klonil se na stranu pokrokovou, vedenou Velišem, ale uznával i Masarykovu realistickou stranu.

Jakožto člen zdravotního odboru města měl Dr. Drož hlavní slovo v otázce hygieny, dezinfekce, zásobení vodou, kanalizace, očkování a výživy. Byl také organizátorem zdravotně výchovných přednášek.

Začátkem 20. století MUDr. Drož vykonával ve Žďáře první soudní pitvu. Cílem lékaře bylo objasnit smrt mladé ženy. Jeho práci na novém hřbitově u jamské silnice přihlíželi soudní úředníci a místo hlídal četník.

Žďárský praktický lékař byl průkopníkem tehdy nového lékařského oboru fyzioterapie a rentgenologie. Se zájmem sledoval světové novinky v oboru. Ve Vídni navštívil kurz o masáži a léčebné gymnastice, v Berlíně absolvoval elektroterapeutickou a rentgenologickou praxi a ve švýcarském Curychu se přiučil fyzikálním léčebným metodám.

Moravské místodržitelství mu v roce 1910 povolilo zřídit ve Žďáře ústav pro elektroterapii a radiologii. V tom byl Bedřich Drož jedním

MUDr. BEDŘICH DROŽ zvaný doktor – lidumil.

Foto: archiv Regionálního muzea

z prvních na Moravě. V roce 1911 Moravská lékařská komora jmenovala MUDr. Drože odborným lékařem pro fyzikální terapii. Fyzikálně chemická akademie v Palermu jej jmenovala čestným členem se zlatou medailí první třídy, pro zásluhy vědecké a humanitní.

Nakoupil drahé přístroje z oboru mechanoterapie a léčebné gymnastiky a ve Žďáře založil Ústav pro fyzikální terapii a radiologii.

Jenže na malém městě se taková ordinace neuzivila. V roce 1912 se proto MUDr. Drož rozhodl ji přestěhovat do Hradce Králové, kde měl provdanou dceru. V Hradci moderní ústav pro fyzikální terapii a radiologii úspěšně provozoval až do roku 1933.

Odborné články, třeba o léčbě zmrzlou kyselinou uhličitou MUDr. Drož nadšeně publikoval v Časopise lékařů českých.

Ale uhodila 1. světová válka a žďárští lékaři byli odvedeni na frontu. Tehdy se MUDr. Drož přechodně vrátil do Žďáru, aby tu vedl pomocnou nemocnici. Národní dům (dnes městské divadlo) se změnil v lazaret a lékař tu ošetřoval zraněné a rekonvalescenty.

Jeho velkým koníčkem byla místní a regionální historie, napsal řadu prací o Žďáru na Moravě, Zámku Žďáře i Zelené hoře. Vydal rozsáhlé Dějiny žďárského kláštera či sborník ze žďárského archivu.

V letech 1900 založil populární časopis Žďárský obzor. Sám do něho přispíval a přinášel náhled na klíčové zdravotnické problémy. Dopisoval i do Horáckých listů a Moravských rozhledů. V jihlavských listech od r. 1936 zveřejňoval své překlady německých autorů.

Na penzi se MUDr. Bedřich Drož odstěhoval za rodinou do Jihlavy, kde 20. 1. 1943 zemřel ve věku 77 let. Pochován je na žďárském hřbitově.

Jeho obdivovatelem byl novoměstský sportovní lékař MUDr. Karel Daněk, CSc. (1928-2017), sám nadšený propagátor zdravého životního stylu. O Bedřichu Droži napsal knihu s názvem Muž, který povznese Vysočinu (domov a svět v životě a díle Bedřicha Drože).

Cestujete do Chorvatska? Hlavně pozor nejen na silnicích

Chorvatsko letos zpřísnilo obecní vyhlášky. Takže pozor například na dress code a hluk na Hvaru či hlasitou hudbu v Zadaru a na Pagu či nová pravidla pro chování v historickém centru Splitu.

■ -tz-

Chorvatsko je i letos letním cílem mnoha Čechů. Pokud se tam chystáte v letním období, dejte si pozor na několik věcí. Mnoho destinací zpřísnilo místní vyhlášky a zvýšilo pokuty. Tolerance 0,5 promile alkoholu neplatí pro řidiče mladší 24 let.

Již loni začaly platit v některých oblíbených letoviscích přísnější obecní vyhlášky, které umožňují policii udělit pokutu až 150 eur každému, kdo konzumuje alkohol na veřejnosti, pohybuje se mimo pláž jen v plavkách nebo spodním prádlem, spí na veřejných místech, močí či zvrací na ulici, leze po památkách nebo se koupe ve fontánách.

Na celém území Chorvatska navíc zůstává v platnosti zákaz nocování

JEDNA z nejoblíbenějších destinací Čechů – Chorvatsko – zavádí pro letošek řadu nových omezení a zpřísnění. Tak si vše před odjezdem do této jižní země pořádně nastudujte.

Ilustrační foto: archiv JL

ve volné přírodě – tedy mimo hotely, kempy či soukromé ubytování.

Novinkou pro léto 2025 je zpřísnění těchto pravidel zejména v některých městech. Například na ostrově Hvar byla letos zavedena omezení hlučnosti – maximální povolená hranice je nově 85 decibelů. Dále tamní samospráva zpřísnila požadavky na vhodné oblečení mimo pláže a památkově chráněné zóny, přičemž za porušení hrozí pokuty až 700 eur.

„V Zadaru byly nově zavedeny také limity na hlučné venkovní akce v centru města, kde hluk nesmí přesáhnout 75 decibelů,“ říká Martin Thienel ze společnosti kalkulator.cz.

Ve Splitu platí přísná pravidla pro pohyb v historickém centru. Chůze v plavkách nebo bez trička může vést k pokutě až 150 eur. Je zde také zakázáno veřejně konzumovat alkohol, což může být pokutováno stejnou částkou.

Letos se navíc zpřísnily pokuty za rozbíjení památek nebo nerespektování zákazu lezení na ně – ty mohou dosáhnout až 300 eur.

V oblasti Makarské riviéry platí přísná pravidla pro psy – venčení pouze na vodítku a s náhubkem. Pokuta za porušení může dosáhnout až 100 eur.

V oblíbeném istrijském městě Rovinj platí zákaz pouštění hudby na plážích a veřejných prostranstvích po 22. hodině. Za porušení může být udělena pokuta až 150 eur.

V Novalji, známé party destinací na ostrově Pag, se od roku 2024 výrazně zpřísnila pravidla proti hlučným večírkám mimo kluby a hotely. Za porušení zákazu noční

ho hluku může návštěvník dostat pokutu až 1000 eur.

Letos navíc platí zákaz veřejného pití alkoholu na některých veřejných prostranstvích, s pokutami do 400 eur.

Zajímavostí je, že na některých místech v Chorvatsku se objevily neoficiální varovné tabule, které uvádějí pokuty za různé přestupky – včetně tahání kufrů na kolečkách po veřejných prostranstvích.

Tyto tabule však nemají právní základ a pokuty za tento konkrétní přestupek nejsou oficiálně stanoveny.

Doklady, které budete potřebovat

„Zatímco při cestách po ČR už můžete doklady nechat klidně doma, při výjezdu do zahraničí si je zase vezměte s sebou. Na cestu do Chorvatska budete potřebovat platnou občanku a řidičák, zelenou kartu jako doklad o pojištění a také malý technický průkaz. Pokud cestujete s dětmi, nezapomeňte na jejich cestovní pas, domácím mazlíčkům pak přibalte evropský petpas,“ říká Martin Thienel.

MĚSTO KUNŠTÁT, NÁMĚSTÍ KRÁLE JIRÍHO

PŘEHLEDKA HRNČÍŘSKÉHO REMESLA

VÝSTAVA, SOUTĚŽ KERAMIKŮ

JARMARK HRNČÍŘSKÝ V KUNŠTÁTĚ

20.-21.9.2025

KULTURNÍ PROGRAM

WWW.HRNCIRSKYJARMARK.CZ

Permonium®
zábavní park s příběhem

20. ročník hudebního festivalu
JAKUB PUSTINA
a jeho hosté

Jakub PUSTINA
tenor

Jaroslav SVĚCENÝ
houslový virtuos

Daniel HŮLKA
bas

Lubomír BRABEC
kytarový virtuos

21/9 Jaroslav SVĚCENÝ a Jakub PUSTINA
Městské divadlo, Žďár nad Sázavou
Host: pěvecký sbor ŽDÁRÁČEK, klavírní spolupráce Jiří HRUBÝ

23/9 Daniel HŮLKA a Jakub PUSTINA
Evangelický kostel, Humpolec
klavírní spolupráce Marta VÁSKOVÁ

26/9 SLAVNÉ FILMOVÉ MELODIE
Kostel sv. Rodiny, Havlíčkův Brod
zpívá Jakub PUSTINA za doprovodu VIRTUOSI BRUNENSES

27/9 Lubomír BRABEC a Jakub PUSTINA
Památník Bible Kralické, Kralice nad Oslavou

INFO a předprodej vstupenek:
WWW.JAKUBPUSTINA.CZ

Žďár nad Sázavou, Humpolec, Kraj Vysočina, VIRTUOSI BRUNENSES

Hasiči ke konci války nasazovali životy

Velikou roli sehráli na konci druhé světové války ve Žďáře nad Sázavou tamní hasiči, a to při záchraně lidí a majetku, často i za cenu nasazení vlastního života.

Při zásazích proti požárům vzniklým po útocích Němců systematicky zasahovali s cílem minimalizovat škody na obytných domech a veřejných institucích.

Dokázali například odvézt například bombu, která dopadla do domu v Dolní ulici; tu naložili na trakař a odvezli na louku k lihovaru, čímž zabránili možným katastrofickým důsledkům.

Lokalita Tvrz, umístěná v blízkosti historických domů, se stala místem řetězové reakce požárů. Událost vyvolala provokace, kdy snad někdo z domu pod Tvrzí zamával rudým praporem, případně udělal něco, co Němce vyprovokovalo k ostřejším zásahům.

Jeden z domů byl zasažen buď dělem menší ráže, nebo pancéřovou pěstí, začal hořet a plameny se šířily do sousedních objektů. V domě byla přítomna rodina Hynkova, která musela evakuovat babičku oknem u sklepa. Společně s dalšími lidmi, bylo jich asi 20, se následně ukrývali ve sklepech v domě vedle Tvrze.

Tvrz, kde v horní části sídlilo muzeum s depozitářem a v dolní části bydleli lidé, začala kolem čtvrté

VELICE důležitou roli na konci druhé světové války sehráli tamní hasiči.

Foto: Antonín Zvěřina

hodiny odpoledne hořet. I přes speciální podlahu, která měla depozitář chránit, nakonec prohořela a celá Tvrz shořela. Došlo tak ke ztrátě přibližně 1300 sbírkových předmětů, včetně cenných historických artefaktů, přičemž hasiči prioritně zachraňovali lidi a jejich majetek. K místu se dostali jen ve směru od náměstí, pod Tvrzí stále ještě hrozila střelba.

Nenávratně zmizely cechovní truhlice, například řeznická ze 16. století, portréty významných osob-

ností, jako Marie Terezie či Františka Štěpána Lotrinského, různé listiny a památky spojené s místní

historií, včetně odkazů na Pěvecký sbor Svatopluk.

Během ústupu Němců, vystresovaných možností zajetí, někdo vystřelil ze štítu objektu, pravděpodobně na německé vojáky, což vyvolalo řetězovou reakci střelby a následný požár. Byl zasažen konkrétní byt, kde žila paní Krčálová, který zcela shořel i přes zásah hasičů, kteří zabránili šíření ohně do celého domu.

Velice byly poškozeny Horní ulice a Nerudova ulice a některé části se již neobnovily. Speciální architektonické prvky byly v některých případech zachyceny na fotografiích a později sloužily jako důkaz o míře škod.

Požáry a válečné incidenty vedly ke ztrátě významných kulturních artefaktů, jejichž nenávratnost byla zdokumentována na stránkách asociace muzeí a galerií. Ztráty zahrnovaly cenné sbírky, památky a artefakty, které byly součástí místní historie a kulturní identity. –zt–

Vojáci se chovali mile a přátelsky

HISTORIK Miroslav Lopaur ukazuje účastníkům oslav konce druhé světové války snímky, kdy mají přiřadit ty současné k historickým. Foto: Antonín Zvěřina

Historika Miroslava Lopaura na jednom ze stanovišť z akce k oslavám konce druhé světové války nejvíce potěšily snímky, které mu přinesla paní jako připomínku konce války v lokalitě u zámku. Okamžitě je nechal mezi přítomnými kolovat a litoval, že je neměl k dispozici při sestavování knihy *Žďár na konci války a na začátku míru*.

„Budeme muset vydat další knihu a snímky tam zařadit,“ konstatoval. Fotografie zachycují například původní podobu památníku z roku 1947 na Zelené hoře, pod nímž byli pohřbeni dva rumunští vojáci, sedm rudoarmějců a další čtyři osoby. Dnes je podoba památníku již upravena.

Lopaur také naznačil údaje o obětech roku 1945: 20 civilistů, více než 33 německých vojáků, téměř 20 sovětských vojáků, kteří většinou zemřeli z neopatrnosti, nemoci nebo následkem zranění; z toho čtyři ve městě a sedm v zámku Žďáře, a dva rumunští vojáci, jeden údajně zabit sovětským vojákem.

Ve Žďáře zaznamenali jediný případ hrubého porušení vojenské kázně, sovětský voják znásilnil ženu a okradl civilisty v Horní ulici. Tento případ je jedním z mála doložených. Za takové hrubé porušení kázně hrozila sovětským vojákům poprava.

O ruských vojácích historik mluví jako o milých a laskavých lidech, kteří ovšem neměli běžné návyky. Používali povlečení, peřiny a deky k čištění výstroje. Do postelí uléhali v botách a holínkách, dokonce do obytných místností přiváděli koně.

„Navzdory těmto projevům se vojáci většinou chovali velmi mile a laskavě, pokud se nedostali ke špiritusu,“ říká Lopaur. Osobní vzpomínky maminky Lopaura z dětství potvrzují jejich laskavost, například když si hráli s ní a s koťaty.

Velice poutavé také bylo stanoviště, kde hovořila doktorka Marie Košťálová. Upozornila na hrdinství lidí, kteří se starali o raněné, byť měli omezené možnosti a často museli improvizovat. Materiál si vyráběli ze všeho, co měli po ruce. –zt–

Přeskočte fronty s online vstupenkou
a skočte rovnou do bazénu!

Aquapark Vodní ráj v Jihlavě představuje
nový e-shop!

- Snadný nákup online na www.vodniraj.cz
- Okamžité doručení do e-mailu – vstupenky platné ihned.
- Platnost vstupenek až 15 dní od zakoupení.
- QR kód pro rychlý vstup bez čekání ve frontách.
- Vstupenky nyní dostupné pro letní areál – krytý areál se otevře v září.
- Dárkové poukazy v hodnotách od 200 Kč do 2000 Kč.

Ušetřete čas a využijte přednostní vstup.
Těšíme se na Vás!

VODNÍ RÁJ
JIHLAVA

Seniorům nad 85 let upravili důchody

Důchodcům, kterým se dosažením věku 85 let automaticky zvyšuje důchod, nově náleží doplatek už od 1. dne v měsíci narozenin.

■ -tz-

Od 1. července letošního roku začala platit novinka pro klienty v důchodu, kteří dosáhnou věku 85 let. Těmto lidem Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) již dlouhodobě automaticky zvyšuje procentní výměru důchodu o 1000 Kč měsíčně, nově ale bude tato částka náležet už od 1. dne měsíce, ve kterém důchodce dosáhne věku 85 let.

Díky tomu klienti dostanou v tomto měsíci i doplatek za období od začátku měsíce až do dne předcházejícího

Příklad

Pan Novák má výplatu důchodu 14. dne v měsíci a 85 let mu bylo 5. července. V červenci mu tedy ČSSZ vyplatila:

- zvýšenou procentní výměru důchodu o 1000 Kč od 14. července,
- doplatek poměrné části navýšení procentní výměry o 1000 Kč za období od 1. do 13. července,
- od srpna už bude dostávat zvýšený důchod každý měsíc (bez dalšího doplatku).

dni splatnosti důchodu. Dosud toto zvýšení náleželo až ode dne splatnosti důchodu v měsíci, v němž důchodce dosáhl 85 let. K úpravě nároku na zvýšení důchodu při dosažení 85 let věku, a tudíž i ke změnám při výplatě zvýšení procentní výměry, dochází

na základě novely zákona o důchodovém pojištění.

Klientům bude nově při dosažení věku 85 let automaticky náležet zvýšení procentní výměry důchodu o 1000 Kč měsíčně od prvního dne měsíce, ve kterém dosáhnou uvedení věku.

Co to znamená v praxi? Každý, kdo oslaví 85. narozeniny, má nárok na

zvýšení procentní výměry důchodu o 1000 Kč měsíčně.

Nově toto zvýšení bude náležet už od 1. dne v měsíci narozenin, ne až od výplatního dne.

Proto vznikne nárok na doplatek za období od začátku měsíce až do dne předcházejícího výplatnímu dni důchodu – ten ČSSZ vyplatí automaticky spolu s důchodem.

Volných míst bylo více

Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Jihlavě evidovala k 30. červnu 2025 celkem 11.672 uchazečů o zaměstnání. Jejich počet byl o 51 vyšší než na konci předchozího měsíce a ve srovnání se stejným obdobím minulého roku byl vyšší o 1.963 osob. Z celkového počtu uchazečů bylo 10.821 dosažitelných, tedy těch, kteří nejsou aktuálně v pra-

covní neschopnosti nebo se neúčastní rekvalifikace. Podíl nezaměstnaných osob, tedy počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, je shodný s předchozím měsícem a zůstává na 3,3 %. Nezaměstnanost v Kraji Vysočina se v červnu držela na stabilní úrovni 3,3 %.

-tz-

**Na Vysočině přijmeme
šikovného a spolehlivého
ŘIDIČE
skupiny C, případně C+E**

kontakt: 775 043 888, pelhrimov@silnicehejda.cz

JO-60

Snipers Třebíč oslavují 20 let od založení. Z malého klubu vyrostli v organizaci s desítkami mladých hráčů, kompletní mládežnickou strukturou a kvalitním zázemím.

Jejich cílem je vychovávat nejen florbalisty, ale i silné osobnosti.

2JCP, Průmyslová 162, Třebíč
tel: 601 111 077
email: pracetrebic@2jcp.group

skutecnabudoucnost.cz

Kvíz: Jak dobře znáte Žďár? - III.

Jaké máte znalosti o svém městě? Vyzkoušejte si je v následujícím kvízu.

■ 1. V jakém parku se nachází tato socha?

- a) Zámecký park
- b) Park u Ivana
- c) Farská humna

■ 2. Jak se jmenuje příspěvková organizace, která kino provozuje?

- a) Kultura Žďár
- b) Kulturní dům Vysočina
- c) Kino a Galerie

■ 3. Kolik zvonů se momentálně nachází ve věži kostela sv. Prokopa?

- a) 2
- b) 3
- c) 4

■ 4. Tato socha je vyrobena z jakého nerostu?

- a) Žula
- b) Mramor
- c) Pískovec

■ 5. Kolikrát denně hraje zvonkohra?

- a) 15x denně
- b) 16x denně
- c) 17x denně

■ 6. Jak se jmenuje kašna na náměstí Republiky?

- a) Kašna pěti pramenů
- b) Kašna tří pramenů
- c) Kašna sedmi pramenů

■ 7. Jak se jmenuje autor této sochy?

- a) Michal Olšiak
- b) Julius Pelikán
- c) Antonín Oth

■ 8. V jakém stavebním stylu je tento sloup postaven?

- a) Baroko
- b) Gotika
- c) Renesance

■ 9. Čemu původně sloužila budova, na které se tato socha nachází?

- a) Poliklinika
- b) Radnice
- c) Průmyslová škola

■ 10. Kdy bylo Městské divadlo otevřeno?

- a) 1965
- b) 1990
- c) 1981

■ 11. Jaká budova se nachází na obrázku?

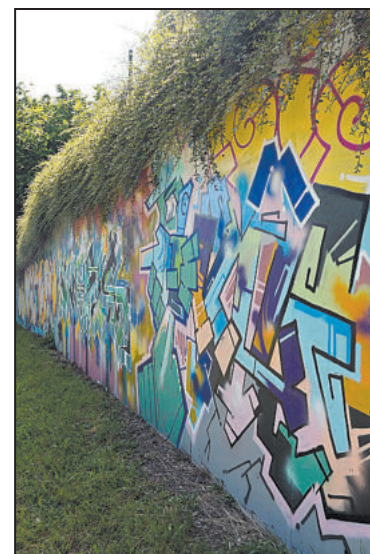
- a) Sokolovna
- b) Základní umělecká škola Františka Drdly
- c) Gymnázium

■ 12. Která firma vyrobila industriální lavičky na Farských?

- a) DELL
- b) ŽĐAS
- c) ICE

■ 13. U jakého parku se tato stěna nachází?

- a) Zámecký park
- b) Park u Ivana
- c) Farská humna

■ 14. Kdo dnes vlastní žďárský zámek?

- a) Rodina Kinských
- b) Stát
- c) Město

■ 15. Kolik soch se nachází na mostě u zámku?

- a) Osm
- b) Deset
- c) Šest

Řešení je na str. 15

Stážisté píší

Veronika Staňková

■ Žďárské noviny umožňují zájemcům o žurnalistiku stáž v redakci. Součástí praxe je napsání článku do novin - rozhovoru, příběhu, medailonu - s někým, koho znají.

■ Kvíz pro vás připravila **Veronika Staňková**, studentka II. ročníku OZS Jihlava, žijící ve Žďáře.

-r-

Přijďte si pro jedny z nejnižších cen energií

Přesně, jak potřebujete

Elektřina

3 134 Kč/MWh s DPH

Plyn

1 150 Kč/MWh s DPH

Ke smlouvě
POUKAZ
do Kauflandu

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

Česká pošta

Najdete nás na této pobočce
České pošty:

Nádražní 494/23, Žďár nad Sázavou

tel.: 703 488 654

e-mail: cp.zdar@cez.cz

Více na www.cez.cz/poukaz

Kytarista Štěpán Rak si za své umění vysloužil dlouhý potlesk ve stoje

Před kostelem na Zelené hoře se dlouho před zahájením koncertu vinula dlouhá fronta.

■ Antonín Zvěřina

Famózní, vynikající! I jinými superlativy by se dal označit koncert Štěpána Raka v kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáře nad Sázavou. Uskutečnil se v pátek 18. července u příležitosti umělcových osmdesátých narozenin.

V úvodu zahrál Štěpán Rak variaci na počáteční melodii z Prodané nevěsty Bedřicha Smetany Proč bychom se netešili. Tu oglosoval slovy: „Proč bychom se netešili, když nám Pán Bůh Zelenou horu dal.“

A vzápětí poděkoval, že si může v tak krásném prostředí zahrát. Další skladbu věnoval sv. Janu Nepomuckému a následující Panně Marii. „Všechny vás pozdravuje Alfred Strejček,“ tato zpráva vyvolala velký potlesk. Zavzpomínal, že v kostele již s hercem vystupoval a dodnes na to má kladné vzpomínky.

Štěpán Rak připomněl, že spolu vystupovali dlouhé roky a vše ukončila hercova nemoc. Neopomněl připomenout roli rodiny, která se o něj stará, zejména manželka, herečka Jitka Molavcová. „Alfréd je velký bojovník, který se i v nelehké situaci nevzdává,“ zdůraznil virtuos.

Připomněl i dalšího svého kamará-

VIRTUOS kytarista Štěpán Rak předvedl na Zelené hoře za dobrovolné vstupné skutečné umění.

Foto: Antonín Zvěřina

da, Jaroslava Foglara, kterému byla krajina nejen na Žďársku v okolí řeky Sázavy tou nejbližší. Umělec zahrál i skladby z připravovaného CD, které celé věnuje kamarádovi Alfrédu Strejčkovi.

Uvedl, že i ve svých letech stále ještě vyučuje na Akademii múzických umění. Poděkoval i své manažerce Lence Jarošové za trpělivost, kterou s ním má, a za sjednané koncerty.

Po více než hodině koncert skončil. Diváci vstali a odměnili Štěpána Raka za jeho mistrovské umění dlouhotrvajícím potleskem vestoje. Mistr přidal ještě jednu skladbu a pak se s nadšeným publikem definitivně rozloučil.

Medailon

Na stránkách umělce si lze přečíst jeho medailon. Štěpán Rak je osobností, která si své posluchače podmaní intenzitou prožitku, interpretačním mistrovstvím a absolutním splynutím interpreta a skladatele v jedné osobě, s duší hudby.

Životní a umělecká dráha Štěpána Raka je podrobně zmapována v řadě encyklopedií, v rozhovorech pro tuzemské i zahraniční televize, pro rozhlas i pro řadu novin.

V roce 2000 byl Štěpán Rak jmenován historicky prvním vysokoškolským profesorem hry na kytaru v Česku. Titul mu udělil prezident Václav Havel.

V roce 2001 byl jako první kytarista na světě pozván k sólovému vystoupení na slavné moskevské konzervatoři P. I. Čajkovského.

V roce 2002 vystupoval Štěpán Rak opět na moskevské konzervatoři a na prestižním světovém festivalu Moskevský podzim. K třiasedmdesáti zemím, které do té doby se svou kytarou navštívil, přibýlo v tomto roce ještě Japonsko.

V roce 2003 vyšla společná kniha Jaroslavy Urbanové a Štěpána Raka kytara, má láska. Je věnována velké osobnosti, zakladateli české kytarové školy, profesorovi Štěpánu Urbanovi.

V únoru 2004 byl Štěpán Rak pozván na koncertní vystoupení jako první český kytarista do Číny. V divadle v Pekingu oslnil svým koncertem Chvála čaje.

V březnu 2004 byl hostem mezinárodního kytarového festivalu Světová mistr kytary, který se konal v Kalifornii v USA.

V listopadu 2006 byl Štěpán Rak obdarován světovým unikátem z díla sochaře Jana Řeřichy, kamennou kytarou. Tato kytara má zcela výjimečné rezonanční vlastnosti, které Štěpán Rak využívá ve svém projektu kytaroterapie.

Významným okamžikem bylo vystoupení 4. 11. 2007 ve Florencii v Galerii Uffizi, kde společně s Alfredem Strejčkem provedli Komenského Obecnou poradu před obrazem Komenského od samotného Rembrandta.

1.

	1				2	6		
	3							4
5	7				8			9
		9		2			5	8
		5	7				6	1
4			9	6			7	3
		1		5			9	2

Sudoku Žďárských novin

Vaším cílem je doplnit tabulku sudoku o zbývající číslíce 1 až 9 tak, aby se neopakovala žádná číslíce ani ve sloupci, ani v řádku, ani v jednom z devíti čtverců o hraně tři čtverečky. Sudoku jsou seřazena od nejjednodušších k nejtěžším.

2.

								3
	1		5	3				
	2				6			8
7			1				5	
					8			
		6			9			
							2	
4		9	6			7		
		5	7	1		8	6	

3.

			3	1	8			
7	8	6		2				3
5					2	6		
	1	7	4	5			9	8
2					9	4		
							8	4
1		9						7

BO!
REALITY & FINANCE
NOVÁ KANCELÁŘ

Mgr. Monika Krátká
Vedoucí kanceláře,
právnická a realitní odBOmik
603 935 883

ŽDÁR NAD SÁZAVOU
NÁMĚSTÍ REPUBLIKY 289/40

Zastavte se
za námi!

boreality.cz

1.

2	6	7	1	9	5	8	3	4
3	1	8	4	9	6	2	5	7
9	1	5	4	8	2	1	6	3
1	9	6	3	7	1	5	2	8
4	7	2	5	6	8	3	9	1
8	5	3	9	2	1	6	7	4
6	2	1	8	3	9	7	4	5
4	8	7	6	1	5	9	3	2
5	3	9	2	4	1	8	7	6

2.

6	9	8	7	1	2	5	3	4
1	3	2	5	7	9	6	8	4
5	2	7	3	6	8	1	4	9
1	8	2	6	5	9	7	4	3
9	1	6	8	7	4	2	5	3
4	5	3	2	9	1	8	6	7
8	1	9	7	6	3	2	5	4
2	6	9	1	3	5	7	4	8
3	7	5	1	8	2	4	9	6

3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	5	1	3	6	2	4	7	8
6	7	9	1	2	3	5	8	4
5	1	7	6	3	1	8	9	2
8	6	2	9	5	7	4	1	3
1	3	9	2	8	1	7	6	5
2	8	5	1	6	9	1	3	7
3	1	6	7	2	5	9	8	4
7	9	4	8	1	3	5	2	6

su061

Služby

Angličtina a němčina

■ Skupinové a individuální kurzy anglického a německého jazyka všech pokročilostí.

Příprava na maturitu a zkoušku FCE. Skupinové kurzy zahájíme vždy v únoru a září v 18 výukových blocích a před zahájením máme možnost účastnit se zdarma 1 náslechové hodiny. Individuální výuku nabízíme v průběhu roku dle dohody včetně Business and Technical English.

Systémy jakosti s.r.o., Horní 30, Žďár n.S. (HOTEL FIT, 4.p.), tel: 727 882 103, 566 620 261, www.systemy-jakosti.cz

Brusič

■ Brosl, U Pily 25, Žďár nad Sázavou, tel. 732 828 342. Broušení nožů, nůžek, masomlýnků, pilových kotoučů, zahradních a dílenských potřeb. Příjem a výdej zakázek pouze po předchozí telefonické domluvě. Více na www.brosl.cz

Klimatizace

■ KLIMATIZACE-TEPELNÁ ČERPADLA-VZDUCHOTECHNIKA Prodej, montáž, servis, pravidelné kontroly. www.svetklimatizaci.cz Tel.: 728 385 371 Jihlavská 1148/16, Žďár nad Sázavou

Malíři

■ Chromý Pavel, Na Úvoze 16, Žďár nad Sázavou, tel: 604 327 730. Malby, nátěry. Malby včetně úklidu. Nátěry oken, střešních, dveří. Drobné zednické a obkladačské práce. e-mail: pavelpajos@seznam.cz

■ MALBEST, Nádražní 37/2, Žďár nad Sázavou, tel: 603 225 457. Veškeré malířské a natěračské práce. www.malbest.estranky.cz

■ Dekorativní stěrky a malířské práce Josef Kotík, tel. 606048474 kotikpepa@seznam.cz

Prodej pevných paliv

UHLOPARK WOLF - rozvoz kvalitního bílinského uhlí OR2, OR1, KO a německých briket za nejnižší ceny v okolí Žďáru n. S. Skládání až do vzdálenosti 7 m a výšky 2 m. Přistavení kontejneru, prodej písků a kameniva, autodoprava. Tel. 733 536 004, e-mail: rudolfwolf@post.cz, www.uhlopark.cz

Svářečské a potrubářské práce

■ Provádím svařování nerezového a ocelového potrubí, zámečnické práce. Lukáš Kučera, 737 556 513 email: info@svarovanikucera.cz www.svarovanikucera.cz

Výkup

■ Výkup STARÝCH peřin. +420 721 001 948.

Žaluzie

■ Bednář Svatopluk, prodej-montáž-servis stínicí techniky, včetně venkov. rolet, text.rolet, sítí proti hmyzu a markýz. Tel.: 608 111 995 www.zaluzie-bednar.cz

**PM AUTO
CENTRUM
AUTOSERVIS**

Brněnská 44 | Žďár nad Sázavou | tel.: 731 568 576

www.pmautocentrum.cz

**Servis vozidel všech značek,
karosárna, lakovna.**

Opravy prasklin (scelení) a výměny autoskel.

z04-pmz

Kontakt pro inzerci

e-mail:

zdarske-noviny@seznam.cz

telefon: 736 193 982

**Koupím rostlinu
vánoční kaktus**

Nabídku zašlete na email:
japi@centrum.cz

z03-kaktus

VÝKUP AUTOVRAKŮ

VYVRÁK

ZA NEJLEPŠÍ VÝKUPNÍ CENY

ZA AUTOVRAK !!!

odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05 | www.vyvrak.cz

Kam ve Žďáře

Prázdniny se nám brzy zlomí, ale stále máme před sebou měsíc léta. Zde jsou srpnové tipy, kam vyrazit za zábavou a sportem.

■ **2. 8. Rockový večer na Piláku** – J. Hodoušek, J. Vágnér a kapela AD/HD, staré fláky od Turba až po Katáky. (20.00)

■ **9. 8. Horácký džbánec 2025** – 42. ročník tradičního folkového festivalu: Janek Ledecský, Folk Team, Robert Křestán a Druhá tráva, Anna K., Krausberry. Zámek Žďár až po Katáky. (14.00–23.30)

■ **12. 8.- 16. 11. Zrcadla v krajině: tradice rybníků na Vysočině** – výstava o historii rybníků na Vysočině a jejich významu pro krajinu. Žďárské vrchy jsou známé jako „střecha Česka“, kde pramení několik řek... Regionální Muzeum na Tvrzí (9.00 – 12.00 a 12.30 – 17.00)

■ vernisáž 21. 8. v 17.00, Nábřeží ul.

■ **14. 8. Letní prázdninový trh** – výroční pestrá nabídka zboží, nám. Republiky (8.00–18.00)

■ **15. 8. Poutní mše k Nanebevzetí Panny Marie**, bazilika Zámek (18.00)

■ **16. 8. Na kole dětem Žďárských vrchů** – charitativní cyklojízda. Rekreační areál Pilák (9.30–15.00)

■ **16. 8. Nikodémova noc** – rozjímání a tiché duchovní hovory, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na ZH (20.00–22.00)

■ **17. 8. Nedělení pouť Nanebevzetí Panny Marie**, bazilika Zámek (9.00)

■ **23. 8. Žďárský farmářský trh** – nabídka od lokálních dodavatelů, nám. Republiky (8.00–11.30)

■ **23. 8. Dračí loď Vysočina 2025** – 19. ročník žďárského festivalu v seriálu závodů dračích lodí. Letošním mottem je „MANITOU“ aneb O poklad na Pilském jezeře. Závodní posádky se utkají na tratích 200 a 1000 metrů. Pořádá Windsurfing Club Velké Dářko, provází moderátor Roman Dopita, diváci mají vstup zdarma. V 9.30 Zahajovací ceremoniál;

■ 10.00 – 18.00 vlastní závody, doprovodný program; 19.00 slavnostní vyhlášení výsledků. Pilská nádrž (9.00–22.00).

■ **22. 8. Rohony v Angels clubu.** Party léta 2025, AMC Jungmannova 12 (20.00–03.00).

■ **30. 8. Pilman Triatlon** – závod ve středním triatlonu. Rekreační areál Pilák (11.00–18.00)

■ **29. 8. Rozloučení s prázdninami**, Rodinné centrum Srdíčko (16.00–19.00)

■ **30. 8. Hry babího léta Františka Nádvorníka** a Otevřené dveře Duhy AZ. Klubovna u parku Farská humna, startovné zdarma (9.00 – 17.00)

ZÁMEK ŽDÁR N. S.

■ **2. - 3. 8. sPoLU pro matky a dcery** – víkendový zážitkový program pro maminky a dcery od 6 let. Čas plný pohybu, hudby a kreativity. Zámek (So: 9.00–12.00 a 14.00 – 16.30; Ne: 9.30 – 12.00)

■ **Mezinárodní mistrovské houslové kurzy B. Matouška**

■ **10. 8. Zahajovací koncert** – freskové sály Zámku Žďár (19.00)

■ **15. 8. Benefiční koncert pro zámek** – prelatura Zámku (19.00)

■ **18. 8. Houslový masterclass Frédéric Moreau** – freskové sály (13.00)

■ ČT 21/8, 17.00 Závěrečný koncert studentů /FSZZ/ freskové sály

KNIHOVNA MATĚJE JOSEFA SYCHRY

■ Každé ÚT a ČT **Koordinační cvičení pro seniory** (9.00)

■ **6. 8. Alzheimer poradna** – pomoc pro pečující osoby, přátele, blízké a nemocné Alzheimerovou chorobou. Rezervace na tel.: 733 629 018 u Mgr. Marcely Rýpalové.

■ **7. 8. Čtenářský klub. Letní téma: Příroda kolem nás** – Od románu k založení zahrady. „Přidej se, jsi-li kutil, zahradník, kuchař, nebo si jen o přírodě rád čteš.“ (16.30 – 17.30)

■ **28. 8. Čaj o páté** – Tentokrát nás roztančí Džamila a poté nám zahraje Duo Klapeto. Přijďte do knihovny strávit příjemný podvečer se svými přáteli (od 17.00).

■ **Do 31. 8. Střídavé stopy reality a snů** – výtvary členů Spol-

ku výtvarných umělců Vysočiny. Výstava v Čechově domě a Galerii U Sychry je přístupná dle otevírací doby IC v Čechově domě a knihovny.

LETNÍ KINO

■ prostor za Domem kultury, od 20 hodin

■ **14. 8. 4x Animák pro nejmenší; Jak se nám to mohlo stát**, komedie ČR (100 min.)

■ **15. 8. Pyšná princezna**: premiérová komedie léta 2025

■ **16. 8. 4x Animák pro nejmenší; Zlatovláska**: pohádka ČR/SR (116 min.)

KINO VYSOČINA

■ **1. 8. Džob** - ČD 2D (17.00); Vrat mi ji - T 15+ 2D ATMOS (19.30)

■ **2. 8. Fantastická 4: První kroky** - ČD 2D (14.30); **Sbornistr** - ČD 12+ (17.00); **F1** - ČD 12+ 2D ATMOS (19.30)

■ **3. 8. Zlouni 2** - ČD 2D (14.30); **Bude upřesněno** (17.00)

■ **8. 8. Pod parou** - ČD 12+ 2D (17.00) **Hodina zmizení** - T 15+ 2D (19.30)

■ **9. 8. Mezi námi děvčaty 2** - T 2D (14.30); **Duchoň** - T 2D (17.00); **Bude upřesněno** (19.30)

■ **10. 8. Bude upřesněno** (14.30); **Pod parou** - ČD 12+ 2D (17.00)

LETNÍ CVIČENÍ NA FARČATECH

■ Zdarma pro všechny, pořádá město Žďár nad Sázavou.

■ **Pondělí od 10.00: Cvičení Se Šárkou pro rodiče s dětmi od 2 let**

■ **Úterý od 18.00 Tancování s Džamilou**

■ **Středa od 18.00 Cvičení se Zuzkou**

■ **Sobota od 8.30 Jóga s Idou, Janou a Radkou**

RODINNÁ ZÁBAVA

■ **2. 8. Tajný agent zasahuje** – vydejme se na Šlakhamr, směrem Hamry n/S. Akce pro celou rodinu

prověří naše špiónské schopnosti. Ve světě tajných operací totiž vítězí důvtip, spolupráce a pozorovací talent.

Tajná mise s výcvikem speciálních agentů, kdy se naučíme luštit tajné šifry a vyzkoušíme neviditelné inkousty. Zábavně naučná stanoviště prověří nejen bystrost a šikovné ruce, ale i kondičku.

Akce proběhne v prostředí technické památky Šlakhamr, která si mj. zahrála v komedii Špunti na vodě. V bývalém hamru se budou po celý den činit kováři na ručních kovádlích a rozbuší se i unikátní, vodou poháněné hamerské kladivo. Zábavnou akci pořádá Technické muzeum Brno. (10.00–17.00)

Putování s kapříkem Sportíkem - Letní novinkou na Piláku je venkovní outdoorová hra, cesta plná úkolů, pohybu a objevování. Trasa je vhodná pro malé dobrodruhy s rodiči a nabízí ideální příležitost, jak si společně užít čas v přírodě.

Startovní kartu získáme v recepci kempu a v půjčovně sportovních potřeb. Hra je pro všechny zdarma, malý dáreček za splnění celé trasy. Přijďte si užít léto na Piláku!

Do 31. 8. Prázdninová hledačka – akce pro děti. Připoj se k prázdninové hledačce s vílou Vodněnkou a pomoz jí najít ztracené kouzlo, které chrání rybník a celý les. Čekají tě hádanky, šifry a kouzelná dobrodružství v přírodě! Trasa vede po naučné stezce okolo Konventského rybníka a měří 2,6 km.

Hrací kartu seženeme v recepci Active clubu, v půjčovně sportovních potřeb na Pilské nádrži a v zámeckém infocentru. Lze ji i stáhnout z webu akce <https://www.activezdar.cz/novinky/prazdninova-hledacka-vila-vodnena>

30. 8. Mezinárodní noc pro netopýry – Přednáška o unikátních schopnostech a tajemstvích netopýrů. Zvláštní tvorové z řádu letounů (Chiroptera) jsou jedinými savci schopnými aktivně létat, křídla se jim vyvinula z předních končetin. Hry pro děti, ukázka živých netopýrů a práce s ultrazvukovými detektory. Akce probíhá v rámci projektu ČESON s podporou SFZP ČR. Amfiteátr Pilák (19.30–21.00)

-lko-

Klub kardiaků o prázdninách

ZO SPCCH Žďár nad Sázavou

■ **17.– 22. 8. Rehabilitační pobyt v Luhačovicích** - Sraz účastníků 17. 8. po 12. hodině v recepci Vila Bystrica Luhačovice. Vedoucí M. Klimešová.

■ Přejeme krásné a pohodové letní dny a všichni se už těšíme na setkání s Vámi na akcích připravených na další měsíce. Více na webové adrese www.civilky.cz/zo.

Klub českých turistů

- **2. 8. Lomnice**, Sýkoř, Skorotice, Nedvědice (14 km) sraz v 6.15 vlak
- **9. 8. Naučná stezka kolem Dačic**, Kostelní Vydří (13 km) 7.15 vlak
- **16. 8. Krajem malířů Vysočiny** (13 km) 7.30 bus
- **21. 8. (čt) Slatiňany**, Strádov, Nasavrky (15 km) 7.30 bus
- **23. 8. Na kopec Pasník a Porta coeli** (12 km) 8.25 vlak
- **30. 8. Cestami Jaroslava Haška** – Světlá nad Sázavou (10 km) 7.15 vlak

Zubařské pohotovosti o víkendech

- **2. 8. MUDr. Ondřej Bartoš**, Na Městečku 310, Nové Veselí (566 667 236)
- **3. 8. MUDr. Rostislav Kozák**, Zahradní 271, Bystřice n/P. (725 973 905)
- **9. 8. MUDr. Kateřina Škorpíková**, Studentská 7 (566 690 123)
- **10. 8. MUDr. Kateřina Pařízková**, Studentská 7 (566 690 130)
- **16. 8. MUDr. Milada Trojáková**, Zahradní 580, Bystřice n/P. (566 688 231)
- **17. 8. Stomatologická praxe doktora ILKA s.r.o.**, Poříčí 1256/11, Velké Meziříčí (720 152 158)
- **23. 8. MUDr. Petr Foltan**, Herálec 81 (774 900 858)
- **24. 8. MUDr. Irena Elčnerová**, Zahradní 580, Bystřice n/P. (733 152 435)
- **30. 8. IB dent s.r.o.**, Závískova 151/1, Velké Meziříčí (770 623 262)
- **31. 8. MUDr. Petr Filla**, Střední 5, Velké Meziříčí (566 524 275)

Ordinační doba: 9–12 hodin.

Doporučujeme předem telefonicky ověřit aktuální stav na příslušném stomatologickém pracovišti.

Z dopisů redakci

Očima seniora - III.

■ Stanislav Kopal

Populační trend seniori nezachrání

Bytová krize spojená s růstem nájmu a zadlužováním. Nedostatečná kapacita domovů pro seniory s náročností práce neodpovídající platové úrovni jejich personálu, to vše snižuje atraktivitu tohoto důležitého povolání. Místo neplodného zvanění o zlepšování situace ve zdravotnictví už nezbývá, než přitvrdit k racionálnímu rozmístění lékařů, pro což neexistují jakákoliv pravidla a pokud existují, tak jde jen o organizační nedostatečnost.

Za totáče dávali lékařům po studiu umístěnky. Sice to vyvolávalo snahu je obejít, jako vše. Nyní nestačí ani to, že jim obce slibují důstojné bydlení či přispějí na vybavení ordinace po získání potřebné kvalifikace.

Ještě jako studenti mají svoji kariéru naplánovanou, a proto až dětsky argumentují, že o peníze nejde, ale o možnost zaměstnání manželky a kvalitní školu pro děti, i když je mnozí teprve plánují. Půjdu hlavně tam, kde nemusí být vázání pojišťovnou.

Obávám se, že se situace v dohledné době nezmění. Vycházím z pohledu na populační trendy. Stárneme, zvyšuje se tlak na zdravotnictví a sociální služby, naopak klesá porodnost, což vyvolává nedostatek ve všech pracovních oborech a nakonec i v sociální a důchodové politice státu.

Našinci proto budou dál jezdit k zubaři do Polska, nebo se doma nedomluví s Mongolem. Za to vše by stálo seniorům říkat hlasitě, co si myslí, a hlavně, co požadují. Jedno vím jistě: my, seniori, už tu porodnost nezachráníme! Tak ať se snaží, kdo může. Ach jo.

Jak město komunikuje s občany

Aktivita seniorů má určitě největší význam v komunální politice při debatě o problémech obce. Záleží jen na způsobu, jak obec komunikuje s občany. Myslím si, že Žďár se snaží, i když vše není v jeho kompetenci.

Seniori mají MHD zdarma. Při úpravách veřejného prostoru města se většinou přihlíží k jejich návrhům. Přesto je zde dost problémů, které jsou jakoby překrývány, a tady je důvodné si připomenout zkušenosti z reálného života.

V celém městě pocítujeme nedostatečný počet kontejnerů na nepoužitelný textil, ve Žďáru 3 zase chybí nejvíce lékárna a Pošta partner. Se západní částí Libušína zase před několika léty radnice nejednala na rovinu s obyvateli.

Konec Libušínské lípy

Nejen seniori, ale i mnozí obyvatelé se tehdy postavili na odpor proti způsobu, jakým město chtělo dosáhnout pokácení naší Libušínské lípy. Nejenže nám v pátek vhodili do schránek sdělení, že v pondělí budou kácet, ale zároveň se pokusili postrašit rodiče malých dětí před akutní hrozbou pádu tohoto stromu.

Obyvatelé strom průběžně sledovali, neviděli jakousi vymyšlenou vratkost kmene, v období sucha ho zalévali a nepozorovali žádné pády větví, na rozdíl od blízkých bříz, které tam dodnes stojí. O strom za svého života pečoval i dlouholetý zastupitel a zahradník Petr Chlubna. Díky mu.

Dokumentovali jsme, že stav stromu nebyl důvodný k takovému zákroku. Tento způsob jednání nás mrzí. Nebyl to první případ, kdy se po městě kácely podobné významné stromy, či dokonce části lesa. Například likvidaci krásného lesíka podél cesty do Lísek radnice nezabránila ani nedokázala, aby došlo k obnově.

Letitý strom, který stál u cesty mezi atriem a parkovištěm, nebo obrovský smrk za lávkou u bývalé sauny, oba byly pokáceny. Smrk stál u ohybu Sázavy a byl ohrožován podemletím, což pouze vyžadovalo, aby břeh byl na onom místě zpevněn.

Navrhují založit lesopark

Je pravda, že radnice sice nyní projevuje velkou snahu po náhradě takových stromů, ale ekologický efekt této náhrady se projeví až dlouhodobě, zatímco zejména staré stromy vyžadují trvalou péči. Považuji za pikantní, když krátce po skácení naší lípy zveřejnilo periodikum města výzvu, abychom podpořili tzv. Zpívající lípu v Telecím, navrženou prý jako strom roku.

Kdo mohl obě lípy porovnat, tak musel nutně dospět k závěru, jaký strom měl větší předpoklady k tomu, aby ohrožoval své okolí. To pro nás byla ta největší provokace.

Přesto je třeba, i když se někdy neshodneme, účelnou obnovu zeleně podporovat. Ze stejného důvodu proto navrhuji, aby na pozemku „Hraď“ byl založen anglický park nebo lesopark. Jsem přesvědčen, že s ohledem na stávající okolí by zde konečně mohl být jednou významný kus městské zeleně, už proto, že město má k tomu účelu kvalitní odborníky.

Problém s poutí

Ale to ještě není vše. V naší části tohoto sídliště je umístěn komplex Domu s pečovatelskou službou, což předpokládá určité podmínky pro život tamních seniorů. Za velmi výhodnou službu pro seniory lze považovat umístění zastávky MHD.

Že je dům doslova obklíčen parkujícími soukromými automobily, vyhovuje určitě potřebě obyvatel domů kolem, ale vše ostatní souvisí s problémy, jež chci popsat.

Kritická situace například vyvstává v přímé souvislosti s konáním žďarské pouti. Nevím, zda si to zastupitelé dostatečně uvědomují. Obávám se, že nikoliv.

Historicky bylo centrum poutě spojeno s klášterem a Zelenou horou. Později byly stánky postupně přesouvány podél komunikace a atrakce se vtěsňají do volnějších ploch u sportovišť. Je na čase si přiznat, že toto vše je pouhé provizorium.

Dolní ulice je v době poutě totálně neprůjezdná, neblíží plochy mezi domy přeplněné, ani rezidenti zde nemohou parkovat. Přechodné zrušení zastávky MHD, občas prodloužení o údržbu souvisejících oprav komunikací, vždy vytváří každoročně seniorům značné potíže, jak se vypořádat se změnou zabezpečení svých potřeb. Hluk z atrakcí je sice limitován, přesto působí rušivě. Všude se povalují flašky a další odpad. Ano, je pravda, že nepořádek bývá rekordně rychle odklizen. Ale co neustálé poškozování sportovišť, veřejné zeleně a mobiliáře?

Pokračování v dalším vydání

Sběrači „lajků“
Psychoterapeutické okénko

Ilustrační foto: Pixabay

Pro starší generaci bude následující příspěvek jako z jiného světa, ale pro mladší běžná realita. Jsou to reakce na příspěvky na sociálních sítích, tzv. „lajky“, které podtrhují pocity vlastní hodnoty a mnohým lidem pomáhají k lepšímu sebevědomí, aniž by museli skutečně s někým hovořit nebo jen vyjít ze svého bytu.

Stačí, když sdílíte na sociální síti nějaký zajímavý příspěvek nebo fotografii, a pak už jen čekáte. Reakce na sebe obvykle nenechají dlouho čekat a váš mozek začne uvolňovat dopamin, což je neurotransmitter spojený s pocitem uspokojení a odměny.

Je to podobné, jako když si za dobře odvedenou práci koupíte nanuk nebo žena novou kabelku. Zažíváte prostě na chvíli pocity radosti, na kterých se můžete stát snadno závislí. Lajky pod vašimi příspěvky se pak stávají součástí vaší image, a čím více jich je (ale také srdíček, vidíte), tím lépe se cítíte, protože máte pocit, že vás ostatní vidí, obdivují nebo i milují.

Tato iluze však obvykle trvá jen krátkou dobu, protože váš příspěvek zažije své chvíle slávy jen jednou a pak už jej nahradí tisíce jiných příspěvků od ostatních lidí, které jsou také zajímavé, ba i zajímavější. Abyste tedy neztratili přísun dopaminu, budete se snažit opět něčím zaujmout, aby vaše hvězda slávy neuhaslá, a tak pořád dokola. Už chápete, proč jsou sociální sítě návykové?

Mimoходом, poslední desetiletí se údajně výrazně snížila spotřeba návykových látek (drog) mezi mladými lidmi, protože sociální sítě umí v jejich mozku vytvořit podobný efekt. Dokonce se začínají objevovat i „abstinenční příznaky“ poté, co mají lidé znemožněno dostat se na svou sociální síť (Facebook, Twitter, Tik Tok atd), které se ukazují především jako úzkosti, stres nebo i agresivní reakce, a to už u malých dětí, pokud je seznámíte se sociálními sítěmi. A jak z toho ven?

Sociální sítě ze světa zřejmě jen tak nezmizí a stále budou velkým lákadlem, protože představují možnost, jak se propojit s dalšími lidmi a nechat je nahlédnout do našich životů. Čím více však budeme nahrazovat sociální sítě nějakou jinou příjemnou činností, tím se budeme cítit lépe. Může to být procházka v lese, setkání s přáteli, psaní deníku nebo třeba i studium něčeho, co už dlouho odkládáme.

Stále modernější je také jeden den offline týdně a kontrola času, který trávíme na počítači. Je to jenom váš čas, tak jej zkuste trávit smysluplně!

Mgr. Lucie Poláková

Psychoterapeutka a astroložka

Kvíz: Jak dobře znáte Žďár?
Otestujte se - III.

Řešení ze str. 10

Správné odpovědi:

■ 1. b)	■ 8. a)
■ 2. a)	■ 9. c)
■ 3. b)	■ 10. c)
■ 4. c)	■ 11. a)
■ 5. b)	■ 12. b)
■ 6. a)	■ 13. c)
■ 7. b)	■ 14. a)
	■ 15. a)

Žďarské noviny

Vydává: Parola spol. s r.o., IČ 18199283, Fritzova 1552/34, 586 01 Jihlava, www.jihlavske-listy.cz/nzr - Vychází 1x měsíčně v nákladu 10.400 ks, zdarma do každé domácnosti, č. 8 vyšlo 1.8. 2025. Vychází od roku 1994.

Redaktor: Petr Klukan, tel. 567 578 004, e-mail: klukan@jihlavske-listy.cz - **Inzerce:** mob.: 736 193 982, e-mail: zdarske-noviny@seznam.cz - **Tisk:** Czech Print Center a.s. - Registrace: MK ČR E, číslo indexu 11277 - **Distribuce:** REN-VY Trade s.r.o., Grusova 413, Pardubice. **Reklama:** tel.: 567 578 027.

© Parola spol. s r.o. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Žďarských novin bez písemného svolení vydavatele je zakázáno.

dům barev

MÁME OTEVŘENO

**10 %
SLEVA**
při předložení
na prodejně

Vážení zákazníci,

prodejna Dům barev Žďár nad Sázavou bude i přes rekonstrukci ulice Brodská **stále otevřena.**

V případě, že chystáte i vy nějakou rekonstrukci, máme pro Vás připravenou **slevu 10 %** na všechny nátěrové hmoty a příslušenství značek Primalex, Balakryl, Bondex, Johnstone's a ProGold.

**MOŽNOST
PARKOVÁNÍ
ZA PRODEJNOU**

Sleva 10 % platí do 30. 10. 2025 na nákupy uskutečněné v prodejně Dům barev Žďár nad Sázavou. Sleva platí na všechny výrobky značek Primalex, Balakryl, Bondex, Johnstone's a ProGold. Sleva nelze kombinovat s individuálními slevami registrovaných zákazníků.

